

Tanárszakos hallgatói fórum 3.
(Szeged, 2021. március 23. 18 óra)

A Szegedi Tudományegyetem Tanárképző Központja (a továbbiakban SZTE TKK) **fórum sorozatot** hirdet a 2020/2021. tanév II. felében a **tanárszakos hallgatóknak**. A fórum célja a tanárszakos hallgatók véleményének megismerése képzésükről, pozitív, negatív tapasztalataikról, javaslataikról. A fórumok **évfolyamonként** különböző időpontokban kerülnek meghirdetésre.

Harmadik alkalommal a **III. és IV. éves hallgatóinkat** vártuk 2021. március 23-án 18 órától az aktuális járványügyi helyzetre való tekintettel a Coospace felületén. A fórumra 97 hallgató regisztrált.

A fórum gördülékeny és hatékony lebonyolítása érdekében arra kértük a hallgatókat, hogy **kérdéseiket** lehetőség szerint előzetesen küldjék meg, Az **előzetesen beérkezett kérdések** az alábbi témaköröket érintették:

- a tanárképzés szakmai tartalmai
- a szakdolgozat elkészítésének ideje, választható témái
- a 10, 11 és 12 féléves képzések sajátosságai
- a szakosodás (elágazás) szabályozása
- az összefüggő egyéni tanítási gyakorlat helye, támogatása
- a tanulmányi ösztöndíj pontszámítása.

A felsorolás jól mutatja, hogy **néhány témakör** (pl. a kurzusok szakmai tartalma, a szakdolgozat elkészítésének ideje, témái, a 10, 11 és 12 féléves képzések sajátosságai, a tanulmányi ösztöndíj pontszámítása) **nem az SZTE TKK hatáskörébe tartozik. Ezeket a kérdéseket** (természetesen név nélkül) **továbbítjuk** Prof. Dr. Gellén Klára oktatási rektorhelyettes asszonynak, a tanárképzésben részt vevő karok oktatási dékánhelyetteseinek, az érintett szaktanszékeknek, illetve egységeknek.

A kérdések egy része pedig (pl. kreditszámok, egyes szakok szakismereti körei) **törvényi előírás**, ami kötelező érvényű minden felsőoktatási intézményre (8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről). Ilyen kérdéseknél tájékoztattuk a hallgatókat a törvényi előírásokról.

A fórumon az alábbi kérdésekre tudunk választ adni:

Az új hallgatóknak már könnyebb, elérhetőbb, érthetőbb formában rendelkezésre áll, vagy fog állni egy hálóterv, hogy tudják követni a képzésüket?

Az SZTE TTK levélben kérte a tanárképzésben érintett karokat, hogy jutassák el számunkra azt az internetes elérhetőséget, ahol a hallgatók tájékozhatnak a hálótervről. A fórum időpontjáig még nem érkezett meg minden karról a válasz, de amint ez megtörténik, az SZTE TTK hivatalos honlapján közzétesszük ezeket az információkat.

A kérdések nagy része a kreditek eloszlására vonatkozott (pl. kevés kredit a tanári előkészítéshez, kevés szakmódszertani kurzus).

A tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet az alábbiak szerint szabályozza a **szakképzettségi elemek kreditértékét az osztatlan tanárképzésben:**

a) a 3. melléklet szerinti közismereti tanárszakokon, kétszakos képzésben

aa) 300 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 100-100 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit,

ab) 330 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 100 és 130 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit,

ac) 360 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 130-130 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit;

b) az 5. melléklet szerinti zeneművészeti tanárszakokon, kétszakos képzésben

ba) zenetanárszakokon 300 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 100-100 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit,

bb) zeneművésztanár szakokon 360 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 130-130 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit;

c) a 4. melléklet szerinti szakmai tanárszakokon és az 5. melléklet szerinti zenetanárszakokon egyszakos 300 kredites képzésben a szakterületi elem legfeljebb 200 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit.

A mintaórarendben szereplő szakos tárgyakat mi alapján állítják össze?

A szakhoz tartozó kurzusok meghatározása az adott intézet/tanszék kompetenciája.

A szakosodás előtt álló hallgatók hol/kitől tudnak tájékozódni a szakosodáshoz szükséges mérföldkőtárgyak listájáról, és ez a tudás hogy jut el hozzájuk?

A szakosodás rendjének általános szabályait a 283/2012. (X. 4.) Kormányrendelet írja elő. Az elágazás Egyetemünkön történő helyi szabályozásáról, a megszerzendő kreditek számáról és összetételéről a Tanárképző Központ honlapján levő Szabályzatok menüpontban Az osztatlan tanárképzés dokumentumai között elérhető „A tanári szakképzettség elágazásának

szabályozása című” dokumentumból tájékozódhatnak a hallgatók (<http://www.u-szeged.hu/tanarkepzes/szabalyzatok>).

Egyelőre nem létezik olyan lista, amely tartalmazná a mérőföldkötárgyak neveit, de az SZTE TKK kéri fogja a tanárképzésben érintett karok oktatási dékánhelyetteseit, hogy juttassanak el számunkra egy ilyen listát szakos bontásban, melyet az SZTE TKK hivatalos honlapján közzé fogunk tenni.

- A COVID-19 miatt el lett csúsztatva az angol alapvizsga az előző félévre, amiből az egyik írásbeli részt nem sikerült teljesítenem, ezért kérelemmel felvettem erre a félévre. Mivel az előző félévben nem sikerült teljesítenem a vizsgát, ezért az e félévi angol tárgyaimról ledobtak, ezért előreláthatólag nem lesz meg a 69 kreditem angolból (úgy számoltam, hogy 7 kredit hiányozni fog). Mit lehet ilyenkor tenni? Esetleg lehetséges-e az, hogy ennek ellenére szakosodjak? Ha nem, akkor ez nekem 1 év csúszást jelent? Hallottam, hogy lehet páratlan félévben is szakosodni, akkor azonban nem biztosított az ütközésmentes órarend. Abban az esetben ha páratlan félévben szakosodnék, akkor csak egy félévet csúsznék?

Az elágazási szabályzat így fogalmaz: „Kivételes esetekben – ha csak néhány kredit hiányzik az előírtakból – a hallgató az adott félév vizsgaidőszakának végéig, de legkésőbb a félévzárásig méltányossági kérelmet nyújthat be a Tanárképző Központ Tanácsához, amely – a szakgazdával egyeztetve – a hiányzó kreditek számát és a tanulmányok folytatásához feltétlenül szükséges voltát mérlegelve dönt arról, hogy a kérelmező folytathatja-e a következő tanévtől a következő képzési szakaszban a tanulmányait. Pozitív döntés esetén a hallgatónak a hiányzó kreditjeit legkésőbb a következő tanév végéig teljesítenie kell, egyébként nem kezdheti meg az összefüggő iskolai gyakorlatát (4+1 képzésben), illetve a csoportos iskolai gyakorlatát (5+1) képzésben.”

Amennyiben a hallgató nem szakosodhat, nem tudja felvenni a választott szakasz kurzusait. Ebben az esetben ez vezethet csúszáshoz. Amennyiben egy hallgató szakosodási időszakon kívül szeretne szakosodni, anyakara felé élhet dékáni kérelemmel. A kérelem beadása nem jelent automatikusan engedélyezést. Onnantól kezdve, hogy egy hallgató eltér a kiadott hálótervtől, nem biztosított az ütközésmentes órarend. A kurzus teljesítéseitől, az órák meghirdetésétől függ, hogy ez okozhat-e a hallgató számára csúszást a tanulmányaiban.

A végzős hallgatókhoz hasonlóan a III. és IV. éves hallgatók is nehezményezik, hogy nagyon későn kerülnek kapcsolatba a diákokkal.

Ezt teljesen jogos észrevételnek tartjuk. Már több fórumon is jeleztük ezt a hallgatói igényt, ami a jövőben (felmenőrendszerben) megoldódni látszik. A tanárképzés újabb reformjának köszönhetően 2022. szeptember 1-től a tanárszakos hallgatók a képzés minden félévében iskolai gyakorlaton fognak részt venni.

Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat állami támogatásával kapcsolatosan is több kérdés érkezett.

Az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat állami támogatása a tanárképzésben alapvetően egyéves összefüggő gyakorlaton lévő magyar állami ösztöndíjas aktív hallgatók részére rendelkezésre álló forrás. Az állami támogatás bevezetésére 2018-ban került sor, az érintett hallgatók támogatását 2019-ben és 2020-ban is központi költségvetésből biztosította a magyar

állam. A támogatás célja az állami ösztöndíjas képzésben résztvevő, gyakorlatot teljesítő tanárjelöltek megélhetésének támogatása a gyakorlati évben. A támogatás mértéke a mindenkori minimálbér 65%, 2020-ban 104.650 Ft/hó.

Az iskolát, ahol teljesíteni fogjuk az összefüggő gyakorlatot mi választhatjuk?

Az SZTE Tanulmányi és vizsgaszabályzat 3/b. mellékletét képező a „Szakmai gyakorlat az osztatlan tanárképzésben a Szegedi Tudományegyetemen” című szabályzat értelmében az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat mentor/társmentor és felsőoktatási tanárképző szakember folyamatos irányítása mellett, gyakorlóiskolában / gyakorlólhelyen / köznevelési intézményben végzett, összefüggő, a képzés utolsó évében folyó egyéni gyakorlat. A hallgató az összefüggő egyéni iskolai gyakorlatra az aktuális tájékoztatókban megadott módon és határidővel a MODULO felületén köteles jelentkezni. A gyakorlat szervezésének felelőse az SZTE TKK, együttműködésben a gyakorlóiskolákkal.

Ha egy hallgatónak kifejezetten nyomós indoka van arra, hogy egy általa választott intézményben teljesíthesse a gyakorlatát (pl. leendő álláshely ígérete), akkor – bizonyos minőségbiztosítási feltételek megléte esetén – van lehetőség erre vonatkozóan kérvényt beadni. Külső gyakorlati kérelem esetében kérjük a mentortanárok mentori végzettségét vagy szakvizsgáját igazoló okiratok másolatát. A kérelem beadása nem egyenlő az engedélyezéssel, bizottság dönt a kérelem engedélyezéséről. Valóban van olyan rendkívüli eset, amikor a bizottság a szabályok betartása mellett méltányosságot gyakorol.

Tervben van-e a "kis" szakokra vonatkozó gyakorlati óraszámok csökkentése? Míg például egy diáknak heti 4-5 angol órája van 4 éven keresztül, addig médiaismeretet csupán heti 1x tanul 1 évig.

Az iskolai gyakorlatok tartalmát nem az Egyetem, hanem a tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet szabályozza. Az ott leírtaktól egyetlen felsőoktatási intézmény sem térhet el.

Van-e már kidolgozott ötlet arra, hogy az alsóbb évfolyamos médiások, hogy fogják tudni teljesíteni a gyakorlatukat így, hogy az új NAT szerint 9. helyett mostantól 12. évfolyamon lesz médiaismeret? Így addig, amíg a most 9.-es golyák végzősök nem lesznek, nem lesz média óra a gimnáziumokban.

Az új Nemzeti alaptanterv, illetve a hozzá tartozó új Kerettantervek 2020. szeptember 1-jén első, ötödik és kilencedik évfolyamon történt bevezetése után az SZTE TKK is áttekintette a gyakorlóintézményeink vezetőivel az iskolai gyakorlatokat is érintő változásokat. Gyakorlóintézményeink vezetői arról biztosítottak minket, hogy mindenképpen megoldást találnak a felmerült problémákra.

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók közül a gimnáziumi kerettanterv lehetőséget biztosít a „Mozgóképkultúra és médiaismeret” tantárgy esetében egyrészt arra, hogy a 11. évfolyamon a Művészetek tanulási terület tantárgyai közül (ének-zene, dráma és színház, vizuális kultúra, mozgóképkultúra és médiaismeret) az iskola döntse el, melyik tantárgy számára biztosítja a heti órakeretet. Másrészt utal arra, hogy az osztálykeretek felbontásával – a 11. és a 12. évfolyamos osztályok számától függően – a tanulói érdeklődésnek megfelelően, továbbá szakos tanár biztosításával a tanulási terület tantárgyai közül több lehetőséget is felkínálhat az iskola.

Bár a **szakdolgozattal** kapcsolatos kérdések sem tartoznak az SZTE TTK hatáskörébe, ezekre ezen a fórumon is igyekeztünk válaszolni. A III. és IV. éves hallgatókat elsősorban az érdekelte, **hányadik félévben kell elkezdni, illetve befejezni a szakdolgozatot.**

A tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet 3. § értelmében a záróvizsgára bocsátás feltétele mindkét tanárszakon a tanulmányok lezárása, beleértve a szakdolgozat elkészítését és az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat teljesítését is. A Rendelet továbbá kimondja, hogy két tanárszakon egyidejűleg folyó tanárképzésben egy szakdolgozatot kell benyújtani és a záróvizsga részeként megvédeni.

Egyetemünk „A szakdolgozat és a tanári záróvizsga az osztatlan tanárképzésben” című szabályzat (<https://u-szeged.hu/download.php?docID=107523>) értelmében a szakdolgozati téma megválasztásának ideje az általános iskolai és a középiskolai tanári szak esetében eltérő. Az általános iskolai tanári szakon a szakdolgozat témáját és témavezetőjét a mintatanterv szerint haladó hallgató legkésőbb a 7. aktív félév elején, szeptember 30-ig választja. A középiskolai tanári szakon a szakdolgozat témáját és témavezetőjét legkésőbb a 9. aktív félévben, szeptember 30-ig kell kiválasztani.

A Szabályzat azt is előírja, hogy a hallgatóknak a szakdolgozat elkészítéséhez két féléven keresztül szakdolgozati szemináriumokon (konzultációkon) kell részt venni. Ezeket a konzultációs órákat a szakdolgozat témavezetőjénél kell felvenni, kreditértékük 2-2 (azaz összesen 4) kredit. A témavezetők a második szakdolgozati szeminárium teljesítéséért járó 2 kreditet az elektronikus tanulmányi rendszerben csak akkor írhatják jóvá, ha a hallgató a dolgozatot legalább 75%-os készultségi fokban bemutatja. A 4 kreditet legkésőbb az összefüggő egyéni iskolai gyakorlat megkezdéséig meg kell szerezni a hallgatóknak, mert a tanárképzés rendszeréről, a szakosodás rendjéről és a tanárszakok jegyzékéről szóló 283/2012. (X. 4.) Korm. rendelet 3. § (3) bekezdés kimondja, az összefüggő, egyéni iskolai gyakorlat csak akkor kezdhető meg, ha a hallgató – az összefüggő egyéni iskolai gyakorlathoz kapcsolódó pedagógiai, pszichológiai, szakmódszertani feladatok kivételével – a tanári szakképzettség megszerzéséhez szükséges, elemek tanulmányi és vizsgakövetelményeit, két szakos képzésben mind a két tanárszakján, eredményesen teljesítette.

Írhat-e a hallgató a rövidebb képzési idejű szakjából szakdolgozatot?

Igen. A két tanárszakon egyidejűleg folyó képzésben egy szakdolgozatot kell készíteni, amely kapcsolódhat bármelyik (akár egyidejűleg mindkét) szak szaktudományi, tantárgy-pedagógiai (szakmódszertani) vagy az adott szak(ok) neveléstudományi aspektusaihoz (vö. „A szakdolgozat és a tanári záróvizsga az osztatlan tanárképzésben” című szabályzat).

Mi alapján döntenek el, hogy mi lesz az "anyakar"?

Minden esetben az a döntés alapja, hogy a felvételi tájékoztatóban a szakpárnál melyik szak áll az első helyen. Ha valaki például angol-rajz szakos, akkor az angol szakját a BTK-n, a rajz szakját a JGYPK-n teljesíti, de az anyakara a BTK.

Miért van minden évben óraütközés kötelező tantárgyak esetében?

A kari oktatásszervezők az oktatókkal együttműködve igyekeznek mindent megtenni annak érdekében, hogy sikerüljön ütközésmentes órarendet összeállítani. Kötelező tárgyak esetében

valóban nem fordulhatna elő ütközés. Mivel a kérdés nem az SZTE TKK kompetenciája, továbbítjuk Prof. Dr. Gellén Klára oktatási rektorhelyettes asszonynak.

Nincs olyan kurzus, ami abban segítené a tanárszakos hallgatókat, hogy hogyan álljanak ki 20-30 ember elé, amikor tanítanak.

Az SZTE TKK véleménye szerint egyrészt a szemináriumoknak kellene teret biztosítani erre, és célszerű lenne, ha a hallgatói referátumok értékelésénél ezek a szempontok is előkerülnének. A felmerült észrevételről tájékoztatni fogjuk Prof. Dr. Gellén Klára oktatási rektorhelyettes asszonyt és a tanárképzésben érintett karok oktatási dékánhelyetteseit.

Másrészt megvizsgáljuk, hogy van-e olyan szabadon választható kurzus az egyetemen, amely gyakorlatorientáltan segíthetné a leendő tanárok kommunikációs készségeinek fejlesztését.

Hallgatói igényként merült fel, hogy a pedagógiai kurzusok keretében nagyobb hangsúlyt kapjanak a különböző iskolatípusba járó tanulók sajátosságai.

Mivel ez nem az SZTE TKK hatásköre, az észrevételt továbbítjuk Prof. Dr. Gellén Klára oktatási rektorhelyettes asszonynak és Dr. habil. Kasik László oktatási dékánhelyettes úrnak.

Mennyiben más a 4+1-es és az 5+1-es képzés azoknál a szakoknál, ahol mindkettő választható?

A tanári felkészítés közös követelményeiről és az egyes tanárszakok képzési és kimeneti követelményeiről szóló 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet szabályozza a tanárképzés általános követelményeit. Ennek értelmében a 10 és a 12 féléves képzés ismeretkörei a szakosodás (elágazás) után eltérőek. Bővebben az adott szak szakterületi ismereteinek leírásából tájékozódhatnak a hallgatók, melyet az említett rendelet tartalmaz.

A képzésekhez tartozó kreditek számát is a 8/2013. (I. 30.) EMMI rendelet szabályozza:

- a) a 3. melléklet szerinti közismereti tanárszakokon, kétszakos képzésben
  - aa) 300 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 100-100 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit,
  - ab) 330 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 100 és 130 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit,
  - ac) 360 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 130-130 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit;
- b) az 5. melléklet szerinti zeneművészeti tanárszakokon, kétszakos képzésben
  - ba) zenetanárszakokon 300 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 100-100 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit,
  - bb) zeneművésztanár szakokon 360 kredites képzésben a szakterületi elem tanári szakképzettségként 130-130 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit;
- c) a 4. melléklet szerinti szakmai tanárszakokon és az 5. melléklet szerinti zenetanárszakokon egyszakos 300 kredites képzésben a szakterületi elem legfeljebb 200 kredit, a tanári felkészítés 100 kredit.

A szakdolgozat szempontjából csak annyi eltérés van, hogy az általános iskolai tanári szakon a szakdolgozat témáját és témavezetőjét a mintatanterv szerint haladó hallgató legkésőbb a 7. aktív félév elején, szeptember 30-ig választja. A középiskolai tanári szakon a szakdolgozat témáját és témavezetőjét legkésőbb a 9. aktív félévben, szeptember 30-ig kell kiválasztani (vö.

„A szakdolgozat és a tanári záróvizsga az osztatlan tanárképzésben” című szabályzat (<https://u-szeged.hu/download.php?docID=107523>).

A 4+1-es végzettséggel mely évfolyamokat lehet tanítani?

A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról szóló 326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 6. melléklete értelmében az egyetemi szintű vagy mesterfokozatú, a tantárgynak megfelelő szakos tanári végzettséggel általános iskola 5-8. évfolyamán, illetve a gimnázium kivételével középfokú köznevelési intézményben lehet tanítani közismereti tárgyakat.

Van rá lehetőség, hogy a tanárszakosokat az oktatás szintjén, illetve az ösztöndíjknál is külön csoportként kezeljék?

A kérés jogos. Az összevonásoknak általában finanszírozási okai vannak, de a kérést továbbítjuk Dr. Gellén Klára oktatási rektorhelyettes asszonynak, a tanárképzésben részt vevő karok oktatási dékánhelyetteseinek, illetve az ösztöndíjra vonatkozó kérést az EHÖK-nek.

A TTK részt tudna-e venni egy tanár szakos hallgatókra is tekintettel lévő tanulmányi ösztöndíj rendszerben?

Az SZTE TTK a hallgatói ösztöndíjakkal kapcsolatos kérdéseket továbbítja az EHÖK-nek, mert ez az ő kompetenciájuk. De arra bízgatjuk a hallgatókat, hogy egyrészt javaslataikat összefoglalva juttassák el hozzánk a tkk@szte.hu email-címre, illetve személyesen is forduljanak az EHÖK-höz, hiszen ez az ő érdekképviselői szervezetük.

Végül néhány speciális kérdésre adott válasz:

Ha angolból az 5+1-es kimenetelt választom, akkor várhatóak további alapvizsgák?

Azt tanácsoltuk a hallgatónak, hogy a hálótervben nézzen ennek utána, illetve érdeklődjön az adott szaktanszéken.

Van-e információjuk arról, hogy a testnevelés szakot (ha itt az egyetemen nem) hol és hogyan lehet középiskolás tanári szintre fejleszteni.

Azt tanácsoltuk a hallgatónak, hogy a budapesti Testnevelési Egyetem honlapján nézzen utána, illetve érdeklődjön az ottani Tanulmányi Osztályon.

Szeged, 2021. március 25.